

บทคัดย่อ

การศึกษาอัตราการเลี้ยงโคเนื้อต่อพื้นที่ที่เหมาะสมแบบการเกษตรอินทรีย์ร่วมกับการใช้น้ำส้มควันไม้ผลพลอยได้จากการจัดการการผลิตทางการเกษตรต่อการควบคุมสุขภาพโคเนื้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการระบาดและการควบคุมพยาธิภายนอกของโคในเขตจังหวัดนครสวรรค์ และอัตราการปล่อยแปลงหญ้าในช่วงฤดูเลี้ยงของฟาร์มเกษตรกรรายย่อย โดยใช้แบบสอบถามและการทดลองเปรียบเทียบการใช้น้ำส้มควันไม้ควบคุม พยาธิภายนอกและอัตราการปล่อยแปลงของโค โดยวางแผนการทดลองแบบบล็อกสมบูรณ์ 2X3 Factorial Experimente in RCBD ในช่วงระหว่างเดือน มกราคม 2552 - กรกฎาคม 2552 ผลการทดลองปรากฏว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ จบการศึกษา ระดับ ประถม หรือ ต่ำกว่า และทำนาเป็นอาชีพหลัก มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อน้อยกว่า 10 ปี มีการเสริมแร่ธาตุ ทำวัคซีน และถ่ายพยาธิ 50% สำหรับการศึกษาการระบาดพยาธิภายนอกของฟาร์มโคเนื้อ พบว่า มีการระบาดของเห็บ และแมลงวันบ้าน และในการทดลองน้ำส้มควันไม้กำจัดพยาธิภายนอกของโคเนื้อ พบว่า การใช้น้ำส้มควันไม้ อัตราส่วน 1: 100 และ 1 : 666 ควบคุมเห็บโคได้มากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) สำหรับการศึกษาอิทธิพลของอัตราการปล่อยแปลงหญ้าต่อพฤติกรรมการแทะเล็มของโคใช้ระยะเวลาในการศึกษา 60 วัน ในช่วงปลายฤดูเลี้ยงโดยสุ่มแต่ละกลุ่มให้น้ำหนักใกล้เคียงกัน โคที่ปล่อยเลี้ยงในบริเวณพืชอาหารสัตว์ และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ระบบการเลี้ยงดูเป็นวิธีธรรมชาติพบว่า การศึกษาพฤติกรรมการปล่อยแปลงแทะเล็มควรมีอัตราการเปลี่ยนแปลงหญ้าในท้องถิ่นไม่น้อยกว่า 1 ไร่/ตัว/เดือน ในช่วงฤดูเลี้ยง

คำสำคัญ : โคเนื้อ, น้ำส้มควันไม้, อัตราการเลี้ยง

ABSTRACT

The purpose of research of the stocking rate of beef cattle to the suitable organic agricultural areas and the use of the wood vinegar. By-product from the management of the agricultural production to the control of beef cattle 's health was to study the outbreak and the control of ectoparasites of cattle in Nakhon Sawan areas, and the stocking rate during dry season of minor agriculturist's farms by using the questionnaire and comparative experiment of using wood vinegar to control the ectoparasites and the stocking rate of cattle by planning 2 X 3 Factorial Experiment in RCBD from January – July 2009. The result of study indicated that. Most agriculturists graduating primary school level or lower education and doing farm, had experiences for feeding beef cattle less than 10 years, minerals supplement, vaccinating, and 50 %parasites excretion. As the study of the outbreak of ectoparasites of beef cattle farm, it found that there were outbreak of ticks and house flies, and the experiment of wood vinegar to eliminate ectoparasites of beef cattle. It found that using wood vinegar at 1: 100 and 1: 666 could control the cattle ticks more than the control group as statistical significance ($P < 0.05$). The study of influence of stocking rate to grazing behaviors of cattle spending time for 60 days, during the late dry season by sampling each group as similar weight, cattle feeding around animal food plants areas, and natural water resources. With natural stocking system it found that the study of stocking rate for grazing behaviors should change the stocking rate not less than 1 Rai/ 1 cattle / a month.

Keywords : Beef Cattle, Wood Vinegar, Stocking Rate

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาอัตราการเลี้ยงโคเนื้อต่อพื้นที่ที่เหมาะสมแบบการเกษตรอินทรีย์ ร่วมกับการใช้น้ำส้มควันไม้ผลพลอยได้จากการจัดการการผลิตทางการเกษตรต่อการควบคุมสุขภาพโคเนื้อ ฉบับนี้ สำเร็จเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ เนื่องจากได้รับความสะดวกในการดำเนินงาน และความช่วยเหลือจาก ปศุสัตว์จังหวัดนครสวรรค์ อบต. ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และคณาจารย์ นักศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

ธัญญา ไวยบต และคณะ

2552